

Novi Matijur

Leto I - Štev. 15

ČEDAD 1.-15. avgusta 1974

Sped. in abb. post. II gr./70 Poština plačana v gotovini

NAROČNINA: Letna 2000 lir. Za inozemstvo: 3000 lir. Odgovorni urednik: Izidor Predan

Posamezna številka 100 lir

Izhaja vsakih 15 dni

Uredništvo in Uprava: Čedad - via IX Agosto, 8 - T. 71.386 Tisk. R. Liberale - Čedad

Izdaja ZTT

Autorizz. Tribun. di Trieste n. 450.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

CASELLA POSTALE CIVIDALE N. 92

Za SFRJ Tekoči račun pri
Narodni banki v Ljubljani
50101-603-45361 «ADIT» DZS,
Ljubljana, Gradišče 10/11
nad. telefon 22-207.

POŠTNI PREDAL ČEDAD ŠTEV. 92

ODPOR-
A IN UNI-
AHTEN)

XXX ANNIVERSARIO DEL-
LA RESISTENZA E DELLA
DISTRUZIONE DI SUBIT
DI ATTIMIS

tega se
fašistična
bidu, ma-
v občini
ah in kri.
bili ne-
ističnega
je bil vni-
s, a niso
ga prebi-
nadalje-
viralo od-
z vsemi
naje nad

h vašča-
e bo pre-
svečano
- 3. in 4.
a, ob so-
Sloven-
A.C.L.I./
5. in AN-

ezplačna
oma Cit-
v Su-

rmovalni
okoli va-
rništva».
ski ples
nsambel

inje ven-
radlim v
spomin-
odpor-
na grob
pani na

naša v
janskem
iku na

av pred-
lega od-
župnika
na ter
av izse-
ta.

a bosta
meda-
is. prof.

Trent'anni fa la furia
nazifascista si scatenò an-
che contro Subit, piccolo
paese di montagna, nel Co-
mune di Attimis, seminan-
do terrore e sangue.

Molti paesani furono
vittime innocenti della
barbarie nazista. L'incen-
dio distrusse quasi tutto il
paese, ma non riuscirono
a domare questa popola-
zione che continuò a lotta-
re ed a sostenere, con tut-
ti i mezzi, la Resistenza fi-
no all'alba della vittoria
sull'oppressore.

Il sacrificio dei paesani
caduti e la distruzione del
paese verrà ricordata so-
lennemente nei gg. 2-3 e
4 agosto p.v. dalla popola-
zione di Subit, dall'Unio-
ne degli Emigranti Slove-
ni, dall'A.C.L.I./E.R.P.L.E.,
dall'A.L.E.F. e dall'A.N.P.I.
con il seguente program:
ma:

Venerdì 2 agosto ore 21
- Nella piazza di Subit
proiezione gratuita del
film «Roma Città Aperta».

Sabato 3 agosto ore 18 -
Gara podistica individuale
«Trofeo della Resistenza»
con percorso circuito del
paese.

Ore 21 - Ballo popolare
in piazza. Suonerà l'orche-
stra «Pomlad».

Domenica 4 agosto ore
15 - Deposizione di corone
al monumento della guer-
ra 1915-18, alla cappella in
ricordo ai caduti della Re-
sistenza ed alla tomba dei
caduti sepolti al cimitero.

Ore 15.30 - S. Messa in
lingua italiana, friulana e
slovena nella piazza di Su-
bit.

Ore 16 - Saluto del pre-
sidente del Comitato pro-
motore Lino Gujon, del
parroco don Pietro Toma-
sino e del rappresentante
delle Associazioni degli e-
migranti Pio Cragnoz.

Discorsi celebrativi della
M.O. al V.M. mons. prof.

VELIK USPEH SREČANJA NA KAMENICI

V nedeljo, 28. julija, se je
vršilo z velikim uspehom že
četrto tradicionalno kultur-
no srečanje med sosednjimi
narodni na Kamenici pri Sta-
ri gori.

Bogatemu in zanimivemu
programu je sledila velika
množica ljudi iz vseh naših
dolin, pa tudi iz bolj odda-
ljenih krajev. Med množico
smo našli tudi številne u-
gledne goste. Med temi smo

za izseljenska in zamejska
vprašanja pri Socialistični
zvezi delovnega ljudstva. Iz
Trsta so prišli generalni
konzul SFRJ Boris Tramp-
puž, tajnik Slovenske kul-
turno gospodarske zveze dr.
Darij Cupin ter deželni sve-
tovalec Dušan Lovriha.

Podtajnik ministrstva za
notranje zadeve Bruno Le-
pre ter deželni svetovalec
Antonino Cuffaro pa sta se

Sledil je nato pester kul-
turni program, pri katerem
so s petjem sodelovali «Ne-
diški Puobi» pod vodstvom
Jožefa Chiabudinija, pevski
zbor «Rečan» pod vodstvom
Alda Klodiča, pevski zbor iz
Kobarida, moški pevski
zbor slovenskega prosvetne-
ga društva «Podjuna» iz Pli-
berka na Koroškem ter še
«Veseli planšarji» iz Lju-
bljane. Med posameznimi

Govor

**EMILA
CENČIČA**

Dragi prijatelji,

na ime usieh beneških kul-
turnih društev an emigran-
tov, lepuo vas pozdravim. Mi
se že dobro poznamo, saj lie-
tos je že četarto lieto, ki
praznujemo naše mednarod-
no srečanje, ki postaja tradi-
cionalni praznik naše Bene-
čije.

Usake lieto na velažin sviet
se začne griet, led se začne
tajt, rožce začnejo cvest, an
ves zrak se začne smejat u
luči an topluoti sonca. Tudi
za našo Benečijo se zdi, da
so se začel oznanjat novi caj-
ti an da se je začeu topit, tajt
tist nerazumljiv led, ki je že
tarkaj liet pokrivu našo
majhano beneško deželico.

Lietos naša Benečija časti
dvajseto oblietnico smrti
Mons. Ivana Trinka, ki je biu
prerok naše Benečije. Na 26
pasanega miesca junja, na
dan njegove smarti, «La Co-
munità delle Valli», katere
predsednik je Romano Spe-
cogna taz Tarčeta, naš bene-
ški consigliere regionale u
Tarstu, je napravila, s poma-
ganjem usieh naših beneških
kulturnih društev, na Tarč-
munu, kjer je podkopan

30. OBLETNICA

POŽIGA SUBIDA

Pred 30 leti je bil Subid v središču osvobojenega ozem-
lja v vzhodni Furlaniji. Prebivalci so občutno prispevali k osvo-
bodilnemu boju ter pomagali partizanom s hrano, z oskrbova-
njem ranjencev ter z neposredno udeležbo v bojih proti oku-
patorju.

Že 13. decembra 1943 je Subid dal prve žrtve: SS-ovci
so ubili pet mladincev, ko so prenašali seno v Orenjeno pri
Černjeji.

29. julija 1944 so Subid obkolile nemške čete, vas se je
pogumno borila šest ur, nato pa so nacisti vdrl v vas, jo
izropali ter požgali. Kljub neprestanim ofenzivam Nemcem in
fašistov, je bilo vse ozemlje med Nemami, Tipano, Ahtnom,
Fojdo in Tavorjano osvobojeno in je tvorilo takoimenovano
Osvobojeno ozemlje vzhodne Furlanije, ki ga je branila enotna
divizija Garibaldi-Osoppo.

Vendar so nacistične, fašistične in kozaške čete v dneh
27., 28. in 29. septembra 1944 z vso silo napadle partizansko
republiko; z vseh strani so jo obkolile s tanki in težko
artiljerijo.

29. septembra je bil Subid znova napaden. Ljudje so se
zatekli v gozdove in v hribe, Nemci so znova popolnoma pož-
gali vas. Pet ljudi, ki niso pravočasno zapustili vasi, je zgorelo
v hišah. Ob 16. uri so nacisti z veliko kolicino razstreliva
vrgli v zrak vaško cerkev.

Vaščani in partizani so taval po gozdovih ter prenašali
nezaslišane težave in trpljenja. Padale so stotine partizanov,
a boj proti okupatorju ni prenehal, nadaljeval se je do popolne
osvoboditve cele Furlanije.

Vseh žrtev in tolikšne zvestobe so se prebivalci Subida
spomnili s proslavo v dneh 2., 3. in 4. avgusta.

Monsignorja Trinka, ki je Lietos, parvi krat u zgod-

VELIK USPEH SREČANJA NA KAMENICI

V nedeljo, 28. julija, se je vršilo z velikim uspehom že četrto tradicionalno kulturno srečanje med sosednjimi narodi na Kamenici pri Stari gori.

Bogatemu in zanimivemu programu je sledila velika množica ljudi iz vseh naših dolin, pa tudi iz bolj oddaljenih krajev. Med množico smo našli tudi številne ugledne goste. Med temi smo opazili župana občine Grmek Lucia Zufferlija, dreškega podžupana Gina Floreanciga, odbornika Konsorcija Nadiških dolin Danteja Clodiga, predsednika kmečke bolniške blagajne in sekretarja Krščanske demokracije za občino Srednje Luigija Covaceuszacha in številne druge domače izvoljene predstavnike. Iz Krmina je prišel podžupan Gradnik, iz Vidna pa pokrajinski predsednik zveze partizanov A.N.P.I. Federico Vincenti. Iz Ljubljane je prišel Jože Hartman, načelnik komisije

SPET JE TEKLA KRI NADUŽNIH JUDI FAŠISTIČNA BOMBA NA TRENJU RIM-BRENNERO

Malo tvedno po karvavih dogodkih u Brescii, smo spet pričali strašnega pokola nadužnih judi. Ponoči od sobote na nedeljo, so položili fašistični kriminalci bombo na uro na vlak (treno) Rim-Brennero. Bomba je eksplodirala u tunelu pod Apeninom, blizu Bologne ob 1. an 25 minut u nedeljo zjutra. Ubitih je bluo 12 an ranjenih 48 nadužnih judi.

Ta novi kriminalni fašistični atentat je povzročil val ogorčenja po celi Italiji an po svietu. Demokratična Italija je odgovorila u pandejak popudan s splošno stavko (sciopero generale). Upamo, da bojo odkrili an parmierno štrafali kriminalne atentatorje.

za izseljenska in zamejska vprašanja pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva. Iz Trsta so prišli generalni konzul SFRJ Boris Trampuž, tajnik Slovenske kulturno gospodarske zveze dr. Darij Cupin ter deželni svetovalec Dušan Lovriha.

Podtajnik ministrstva za notranje zadeve Bruno Lepre ter deželni svetovalec Antonino Cuffaro pa sta se s telegramom opravičila, ker se zaradi drugih zadržkov nista mogla udeležiti manifestacije, ter izrazila željo, da bi srečanje kar najbolj uspelo.

Srečanje se je pričelo že zjutraj, vendar je večina ljudi prišla na Kamenico šele popoldne, ko se je začel program. Nekaj kapljic dežja ob začetku programa ljudi ni odpodilo, takoj nato pa se je vreme ustalilo, da se je praznik lahko nemoteno nadaljeval do predvidene pozne ure.

Program se je pričel že ob 15. uri s koncertom mladinske godbe na pihala prosvetnega društva «Vesna» iz Križa pri Trstu. Po koncertu pa so se ljudje preselili k oltarju, ki je stal blizu odra, in sledili sveti maši v štirih jezikih, ki so jo brali naši duhovniki Valentin Birtič iz Krasa, Arturo Blasutto iz Viškorske, Emil Cenčič iz Gorjencev, Tarbilja ter Marij Lovrenčič iz Štoblanka. Pri maši so tudi peli pevci zbor «Rečan» z Les pod vodstvom Alda Klodiča.

Po maši sta stopila na oder napovedovalca Ana Marija Vižintin in Gianni Florjančič, ki sta vseskozi lepo vodila program. Najprej sta podala besedo uradnima govornikoma prireditve gospodu Emilu Cenčiču in arhitektu Valentinu Zaccari Simonittiju, katerih govora tudi objavljamo v tej številki.

Sledil je nato pester kulturni program, pri katerem so s petjem sodelovali «Nediški Puobi» pod vodstvom Jožefa Chiabudinija, pevski zbor «Rečan» pod vodstvom Alda Klodiča, pevski zbor iz Kobarida, moški pevski zbor slovenskega prosvetnega društva «Podjuna» iz Pliberka na Koroškem ter še «Veseli planšarji» iz Ljubljane. Med posameznimi zbori pa so plesali mladi plesalci skupine «Balarins de Riviere» iz Čente ter Tržaška folklorna skupina.

Po končanem programu so ljudje navalili h kioskom, kjer so jim postregli z dobrim briškim vinom in drugimi pijačami, pa tudi z marsičem za pod zob. Marsikdo se je tudi ustavil ob pultu s knjigami in časopisi, kjer so se ljudje posebno zanimali za knjigo Slovenska skupnost v Furlaniji - Zvezki Nediža 1 (La comunità slovena del Friuli - Quaderni Nediža 1), ki sta jo napisala prof. Pavel Petricig in arh. Valentin Z. Simonitti, s fotografijami pa opremila Graziano Podrecca in Alberto Dorbolò. Knjigo je Založništvo tržaškega tiska natisnilo tik pred mednarodno konferenco o manjšinah in so tudi delegati na tej konferenci pokazali zanjo veliko zanimanje.

Ob mraku pa se je začel res pravi ljudski praznik, ko so se na novem plesišču ljudje zavrteli ob zvokih odličnih «Veselih planšarjev», ob kioskih pa so se okoli harmonik zbirale skupine pevcev, zborovskih in priložnostnih, ter spletale pozno v noč venec slovenskih, furlanskih in drugih pesmi, kot so se še pozno v noč prepletale tudi govorice ljudi, ki so prišli na Kamenico zato, ker jim meja ne pomeni zidu, ampak most med narodi, most med idejami, most med ljudmi.

tajt, rožce začnejo cvest, an ves zrak se začne smejat u luči an topluoti sonca. Tudi za našo Benečijo se zdi, da so se začel oznanjat novi cajti an da se je začeu topit, tajt tist nerazumljiv led, ki je že tarkaj liet pokrivu našo majhano beneško deželico.

Lietos naša Benečija časti dvajseto oblietnico smrti Mons. Ivana Trinka, ki je biu prerok naše Benečije. Na 26 pasanega miesca junja, na dan njegove smarti, «La Comunità delle Valli», katere predsednik je Romano Specogna taz Tarčeta, naš beneški consigliere regionale u Tarstu, je napravila, s pomaganjem usieh naših beneških kulturnih društev, na Tarčmunu, kjer je podkopan Mons. Trinko, an u Špietre, ki je glavna vas (capitale) naših beneških dolin, veliko čast u njegov spomin. Na to proslavo so paršli an somasheval obadva videmska škofa an skor usi duhovniki, ki so se rodil po vaseh naše Benečije, okuole 35 gospuodu. So paršli tudi šindači naših 7 komunuu. U Špietre so guaril od Trinka an spoznal njegovo velikuost an dobro dielo do Italije an posebno do naše Benečije Don Marino Quarlizza doz Podutane, ki je profesor u Seminarju dou Vidme; dva deželna svetovalca (consiglieri regionali) naš domačin Romano Specogna an Alfeo Mizzau dos Kodroipa; an tudi profesor Antonio Di Rito, ki uči na univerzi u Vidme.

Resnica se ne boji ne cajta ne judi, an al priet al potle premaga use lage an neumno obrekovanje.

Fojdo, in Tavorjano osvobojeno in je tvorilo takoimenovano Osvobojeno ozemlje vzhodne Furlanije, ki ga je branila enotna divizija Garibaldi-Osoppo.

Vendar so nacistične, fašistične in kozaške čete v dneh 27., 28. in 29. septembra 1944 z vsilo napadle partizansko republiko; z vseh strani so jo obkolile s tanki in težko artiljerijo.

29. septembra je bil Subid znova napaden. Ljudje so se zatekli v gozdove in v hribe, Nemci so znova popolnoma požgali vas. Pet ljudi, ki niso pravočasno zapustili vasi, je zgorelo v hišah. Ob 16. uri so nacisti z veliko kolicino razstreliva vrgli v zrak vaško cerkev.

Vaščani in partizani so tavalili po gozdovih ter prenašali nezaslišane težave in trpljenja. Padale so stotine partizanov, a boj proti okupatorju ni prenehal, nadaljeval se je do popolne osvoboditve cele Furlanije.

Vseh žrtev in tolikšne zvestobe so se prebivalci Subida spomnili s proslavo v dneh 2., 3. in 4. avgusta.

Monsignorja Trinka, ki je živeu an skarbeu za našo Benečijo, za pravice naših beneških judi, fašistična propaganda an propaganda tistih judi, ki, po naši Benečiji, so pauerbal fašistični duh, če tudi so spremenil tessero an srajco, so ga lieta an lieta malale za komunista, za titina, za človeka naspruotnega Italiji. Donas, 20 liet po njegovi smarti, njegovi naspruotniki muorjo spoznat, da je biu Mons. Trinko narbuž velik človek, ki se je rodii u naši Benečiji, obdarjen od Boga s posebnimi darovi u pameti, u sarcu, u duši. Pravičan kristjan, svet duhovnik, zvest italijanski daržavljan, poseban sin naše Benečije, kateri je posvetiu use svoje življenje u neskončni jubezni, Mons. Trinko je postau za našo Benečijo neugasljiva luč an pravi prerok.

Lietos, parvi krat u zgodovin, naši otroc so po šuolah pisal u domačim narečju an so partečipal na konkors «Moja vas». An usi so bli premjani, jih je bluo okuole 120, na praznik sv. Petra u Špietre. Na to premiazion se je zbralo u palestro srednjih špietarskih šuol vic ku 700 otruok an judi.

Lietos za naše šuolarje, na veliko sredo, Stalni slovenski teatro taz Tarsta, z dovoljenjem šolskih oblasti (išpetorja Clochiattija iz Čedadu) je napravu, po slovensko, u Čedadu, u teatro Ristori, predstavo tiste liepe pravice, ki se kliče PEPELKA (Cenerentola). Vic ku 200 šuolarju usieh šuol naše Benečije se je zbralo u Čedad an naudušeno špegalo tolo lepo komedjo, četudi vic ku kajšna maestra je motila an strašila otroke, naj se ne udeležijo.

Nadaljevanje na 3. strani

Med mašo v štirih jezikih.

BORAZIONE

ti for-
aliano
ia del-
della
posso-
atte e-
tenzia-

lenta-
trebbe
l rite-
cessa-
rganiz-
delle
a piut-
appor-
io del-
lo del-
i che
à degli
li.

do con
iana si
com-
ciò va-
ni pro-
biamo
po re-
rà per-
le vi-
varia-
mpedi-
veve il
al gior-
li iden-
via ita-
derarsi
e dei ri-
dalla
governi.
e impo-
l'acchet-
tutti i
culturali
manife-
comuni-
della
llettiva.

picio, in
za, in re-
ufficiale
Regione

Collaborazione significa reciprocità, scambio, comprensione. Agli operatori culturali ed ai responsabili politici non possiamo che augurare la capacità di esprimere queste doti, affinché con la loro presenza ed opera sollecitino la nascita delle

Sappiamo di fare un discorso difficile; non possiamo comunque non indicare a tutti i gruppi culturali e politici la responsabilità delle scelte.

L'estrema urgenza del lavoro politico e culturale nella Slavia italiana indica una strada: più che proporci l'impossibile salto di cent'anni di storia, o l'impossibile — per quanto graduale — ritorno nel tempo, è necessario assumere i dati della realtà attuale; le stesse contraddizioni nell'autopresentazione degli sloveni del Friuli non possono essere risolte senza tener conto dei fatti che le hanno prodotte.

Nel rilevare l'esigenza primaria della realizzazione di ogni possibile manifestazione della nostra presenza (manifestazione più o meno organizzata, più o meno culturalizzata, più o meno politicizzata, più o meno di carattere collettivo), non va certo dimenticato quanto è oggi realtà operante, ma teniamo ancor più presente quanto ancora alla nostra gente non è stato dato di esprimere, ma che domani può venire alla luce. Non ci è consentito commettere errori, se vogliamo essere tutti insieme, senza santoni e senza mostri, i realizzatori della nostra coscienza comunitaria.

Siamo convinti che ciò che è del domani, è più consistente e soprattutto più importante di quello che è di oggi. Collaborazione perciò significa apertura, discussione, e non definizione, delimitazione o schema.

Collaborazione significa reciprocità, scambio, comprensione. Agli operatori culturali ed ai responsabili politici non possiamo che augurare la capacità di esprimere queste doti, affinché con la loro presenza ed opera sollecitino la nascita delle

Nediški puobi.

KAMENICA

Nadaljevanje s 1. strani

Govor EMILA GENČIČA

Lietos rappresentanti od naših kulturnih društev an emigrantov so se srečal u Vidme s segretarjam od Partito Socialista Democratico Italiano an s segretarjam od Kristjanske demokracije; so bli tudi sparjeti od videmskega škofa Mons. Alfreda Battisti an od presidenta od videmske provincije, avv. Vincenzo Turello.

San reku u začetku, da stari led, ki je lieta an lieta moriu našo Benečijo, se je začeu tajt, cajti so se začel spreminjat an tudi pamet an mišljenje naših oblasti do nas. Pa use to nie ku dan dobar začetak. Če ciemo, da se pride do pravega konca, muormo dan za dnevom, lieto za lietom združit kupe use naše moči an sile; se uglobočit u jubezni do naše beneške zemje; ostat zvesti našemu beneškemu narečju; ohranit naše tradicije an našo podobo; postat zmiran buj zavedeni Benečani. U tem dielu nam pridejo na pomuoč, kakor kaže naš donišnji praznik, naša kristjanska viera an kultura, ki nas združujejo, an ne ločijo, z družimi narodi.

Prava viera an kultura spoštujejo usakega človeka an usak narod, posebno spoštujejo jezik usakega človeka an naroda, kjer s svojim posebnim jezikom usak narod an usak človek odkriva svojo notranjo dušno bogatijo, s katero ga je Buog po-

Govor arh. V.Z. Simonittija

Zdravo, Slovenci - vaši bratje iz Nediške in Rečanske doline so veseli preživeti z vami še enkrat en lep dan na naši Kamenici.

Posebno veseli pa so ljudje, ki delajo v kulturnih društvih (gruppi culturali) TRINKO, DOM, REČAN, NEDIŽA, BARDO, PLANIKA, in drugi, kjer videjo, da njih delo se splača in da reči se gibajo do elementarnih pravic beneških Slovencev.

Italijanska kultura je že spoznala, da naša Italija ima z Beneško Slovenijo - četudi je majhna deželica - eno veliko premoženje, kjer Beneška Slovenija je lep koščič prave Evrope zavoljo jezika in ljudske kulture in zavoljo ambientalnih lepot in posebnosti.

Arh. V. Z. Simonitti med govorom.

Varvati to premoženje, ga lepo obdelovati in valorizirati za čast in za obogatitev Italije bi ne bilo nič posebnega: samo pametna politika, ko tista v Trstu s Slovincem, v Val D'Agosta s Francozom

Pevski zbor «Rečan».

Tržaška folklorna skupina izvaja gorenjske plesse.

Italiano an s sekretarjam od Kristjanske demokracije; so bli tudi sparjeti od videmske škofa Mons. Alfreda Battisti an od presidenta od videmske provincije, avv. V. Turello.

Govori gospod Emil Cenčič.

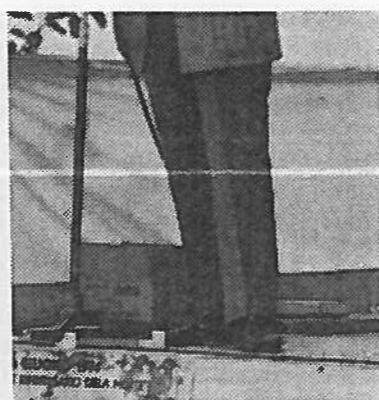
Naši rapresentanti so predložili telim političnim, civilnim an cerkvenim oblastem probleme an zahteve naše Benečije. Muormo reč, da te le oblasti so pokazale, da zastopijo naše probleme, da so naklonjene našim zahtevam, so obljubile, da bojo skarbile za naše pravice.

to za lietom združiti kupe use naše moči an sile; se uglobočit u jubezni do naše beneške zemje; ostat zvesti našemu beneškemu narečju; ohraniti naše tradicije an našo podobo; postat zmiran buj zavedeni Benečani. U tem dielu nam pridejo na pomuoč, kakor kaže naš donišnji praznik, naša kristjanska viera an kultura, ki nas združujejo, an ne ločijo, z družimi narodi.

Prava viera an kultura spoštujejo usakega človeka an usak narod, posebno spoštujejo jezik usakega človeka an naroda, kjer s svojim posebnim jezikom usak narod an usak človek odkriva svojo notranjo dušno bogatijo, s katero ga je Buog posebno obdaru. Tudi nam Benečanom, Buoh je dau posebno notranjo dušno bogatijo an poseban jezik, da jo ODKRIJEMO.

Zatuo piejmo an molimo, jokajmo an vriskajmo po našem, takuo ki Buog nam je dau piet an molit, jokat an vriskat. Samuo takuo naše petje an molitu, naš jok an vriskanje bojo resnični an naši, Bogu ušeč an ljudem.

Vas pozdravim an voščim, da se spet srečamo, če bo božja voja, druge lieto za naš peti praznik na Kamenici.

Arh. V. Z. Simonitti med govorom.

Varvati to premoženje, ga lepo obdelovati in valorizirati za čast in za obogatitev Italije bi ne bilo nič posebnega: samo pametna politika, ko tista v Trstu s Slovencem, v Val D'Aosta s Francuozom in v Alto Adige z Nemcem.

Pri nas pa imajo šele neko moč sile, ki bi rade uničile vse, kar z jezikom je naša slovenska posebnost, in ki okoli sejejo strah in sovraštvo. In to je škoda predvsem za Italijo. Nič čudnega, če pomislimo, da so le tiste sile, ki danes razbijajo Italijo z bombami in gledajo jo odtrgati iz Evrope.

V 1.300 let našega življenja v teli deželici smo imieli še sovražnikov, ki so teli nas uničiti. Vse zastonj, smo šele živi in bomo, več ko prej.

Folklorna skupina «Balarins de Riviere» iz Čente.

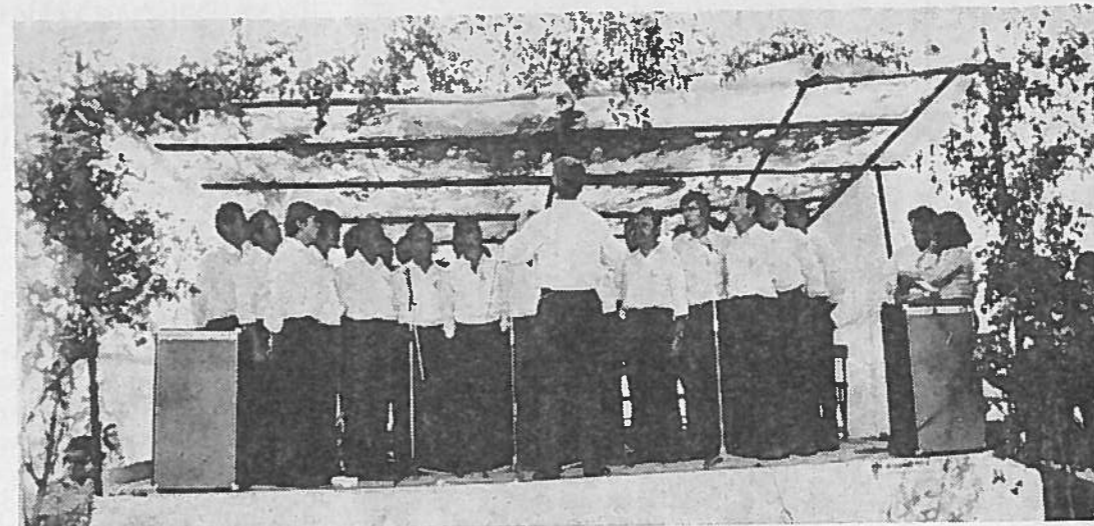
Tržaška folklorna skupina izvaja gorenjske ples.

Tržaška folklorna skupina med belokranjskim plesom.

Pevski zbor iz Kobarida.

Pevski zbor slovenskega prosvetnega društva «Podjuna» iz Pliberka.

SE JE ZGODILO PO NAŠIH DOLINAH

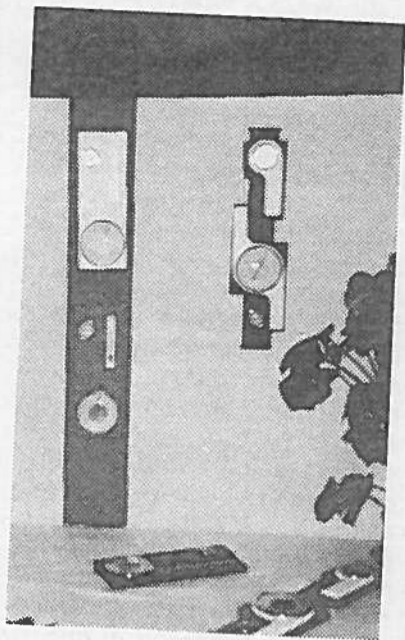
JE MIAR AN MIAR

USTANOVljena
KUPNOST
DOLIN
VLVAGNO
ODBONESCA
ZA
CA

ŠPIETAR

TRADICIONALNA
«ŠAGRA» V AŽLI

Odbor (komitat), ki je bil ustanovljen že pred leti u Ažli za praznovanje «šagre» Sv. Jakoba, je naredu tudi ljetos svojo dužnost. Na ljepem kraju, kjer se zliva rjeka Aborna u rjeko Kozi- co, so odmjevali zvoki mu- zike kar štiri večere. Ni ma- njkalo dobre pijače in jeda- če, pa tudi judi je bluo pu- no, takuo, da je biu tudi do- bar zaslužak.

GRMEK

U AMERIKI JE UMARU
TINAC BORGARJU

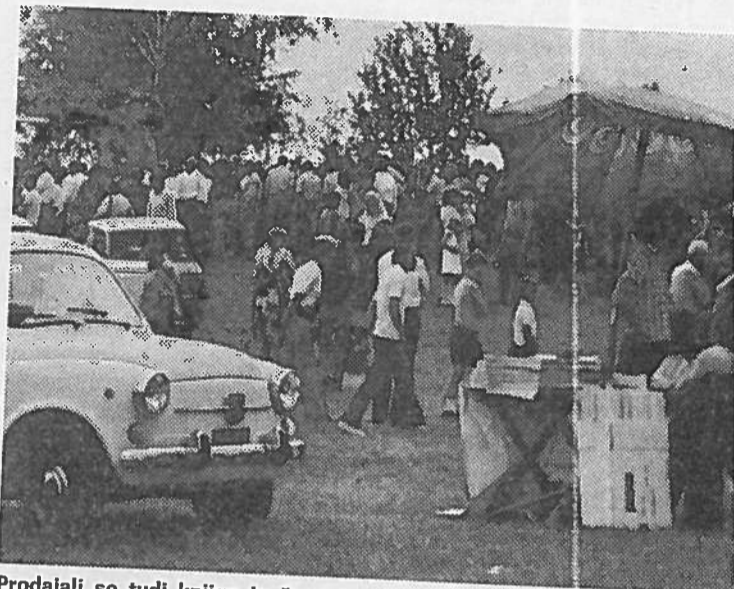
Pred kratkem je paršla iz Amerike žalostna novica, da je tam umaru Valentin Kja- baj ali Tinac Borgarju, kot so ga klicali po domače, iz Gorenjega Grmeka. Rajnik Tinac je biu star 81 liet. U Ameriko je šu preca po par- vi veliki uojski. Tam je die- lu vič ku 50 liet an si napra- vu lepo ekonomsko pozicijo. Biu je ujac direktorja Nove- ga Matajurja.

Tele so številke od izgub an pomaganja Amerike Dole- njemu Vietnamu, od kar je končala uojška. Governo iz Sajgona je poviedu, da je umarło 15.000 sudatu, 6.000 je bluo udarjenih, 4.000 zgu- bjenih an da je padło 48.000 sovraniku. Premirje (tre- gua) je bluo prelomjeno že 38.360 krat. Od kar je genja- la uojška, so ponucali Ameri- kani 2 milijarda dolarju (1.200 milijard lir) an so šenkalo Dolenjemu Vietnamu

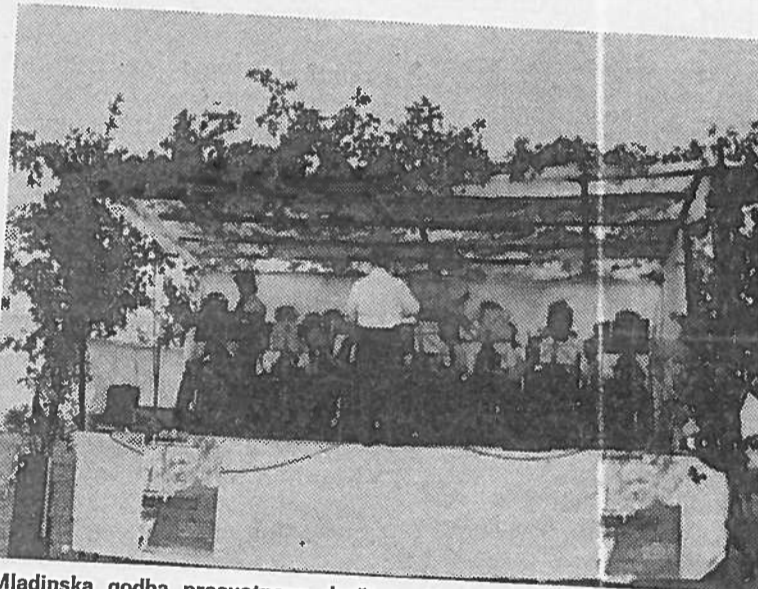
142.000 bomb, 13.800 strelkov (proiettili) z- janje na zemji an 8. izstrelku za strejan muorju. (Iz «ESPRE. An usednò je prava šjon odločila, da so da rikanskemu ministru ryju Kissingerju te n. priznanje: premio No miar!

More bit, da kar so odločili, so mislili na m te martvih.

KAMENICA

Prodajali so tudi knjige in časopise, med temi tudi Novi Matajur.

Mladinska godba prosvetnega društva «Vesna» iz Križa pri Trstu, ki je imela koncert pred mašo.

LO SPORT

(2.a PARTE) YUGOSLAVIA

La Yugoslavia a Monaco era stata inserita in un gi- rone proibitivo sulla carta, in- vece il campo ha dato un re- sponso ben diverso.

Nell'incontro inaugurale ha imposto il pareggio al Brasi- le, ha travolto lo Zaire ed ha pareggiato, dopo essere sta- ta in vantaggio, con la Sco- zia. Nelle semifinali ha affron- tato la Germania Occidenta- le, la Polonia e la Svezia. Pur- troppo in queste tre partite i giocatori iugoslavi pur fa- cendo vedere delle belle azio- ni venivano sconfitti più per sfortuna che per demerito.

Tutto l'ambiente è da elo- giare per l'impegno e la spor-

tività dimostrata ai mondia- li. I migliori giocatori sono ri- sultati: MARIC, KARASI, OBLAK, DZAJIC, SURJAK e KATALINSKI.

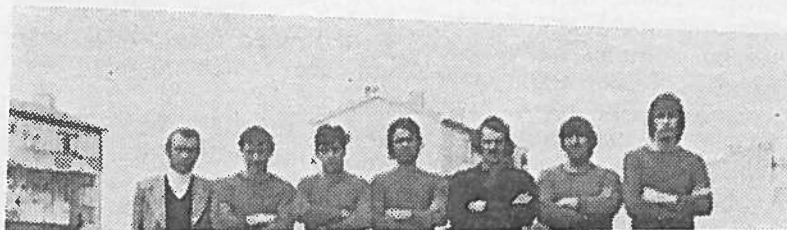
In una riunione recente del Consiglio Direttivo dell'U.S. VALNATISONE, ha proceduto alla nomina degli allenatori per l'annata sportiva 1974/75.

SETTORE GIOVANISSIMI: Sigg. DOMENIS STEFANO, CAFFI PAOLO.

ALLIEVI - JUNIORES: Sigg. VENUTI LUIGI, STURAM AL- DO, BLASETIG ALBERTO.

IIª CATEGORIA: Sig. VENU- TI LUIGI.

Inoltre è stato preso atto della buona volontà del Comu- ne per rendere possibile l'at- tività sul nuovo terreno del «Polisportivo», che all'inizio della stagione agonistica do- vrebbe essere agibile. Si è deciso così di potenziare il

USAK TA NA NJEGA' DOMU

Se zdi, da se skriva neofa- šist Gianni Nardi u Santiagu (Cile), kjer komandirajo fa- šistični generali. Zdi se tu

4. avgusta so se munskem sedežu voljeni predstav- entant) Gorske diških dolin. Pri- usi šindiki naših dsednik deželne- mellu an začasni kupnosti, deželni imano Specogna. redsednika naše osti je biu iz- Salvagno, šindik a. O tem bomo gikrat.

Za senjan sv. Petra in Pavla so organizirali u Špietru slikarsko razstavo (mostra). Razstavljali so soja diela tudi naši domači obrtniki (artigiani), kot kažeta naši sliki.

NJE

jezni je umru snjan, Angel po domače. staruost, 86 jem an po jer so ga poz- eli usi radi. an dielovan a bomo u

SU' E JU' PA SCLAVANIA
(GOR AN DOL PO BENEČIJI)

marcia non competitiva di 40 km.

S. PIETRO AL NATISONE 25 AGOSTO 1974

Siamo alla terza edizione della marcia non competitiva dalla denominazione friulana «Sù e jù pa Sclavania» che a noi piace tradurre con la simpatica versione slovena «Gor an dol po Benečiji». Essa è organizzata dalla sottosezione Val Nati- sone del CAI e dalla Pro-Valli del Natisone.

Già dalla prima edizione, che si è avuta due anni or sono, la marcia si è imposta all'attenzione, non solo per il percorso (40 km) di «montagne russe», ma anche per l'ottima organiz- zazione e la massiccia partecipazione; come prevedibile non mancheranno nemmeno quest'anno scene ed episodi deno- tanti il carattere della marcia.

Per l'iscrizione occorre provvedere tramite la Pro-Valli o l'Albergo Belvedere di S. Pietro al Natisone.

Tutti coloro che giungeranno all'arrivo entro le 10 ore previste, riceveranno un medaglione ed un diploma. Funzio- neranno servizi sanitario e di ristoro.

Da aggiungere: data della marcia: 25 agosto 1974. Pun- zonatura: ore 7,30.

SV. LIENART

MLADI MOŽ UMARU U
ŽVICERI

U soboto, 20. julija, so po- kopali par Sv. Lienartu Ren- za Terlicherja, doma iz Po- dutane. Umaru je u Žviceri, kjer je dielu puno liet. Lieta nazaj je umaru tudi njega brat Emiliano, ko je imeu še manj liet ku Renzo.

KOSCA
TUDI IZ NAŠE VASI
ZALOSTNA NOVICA

Umarla je Antonia Emilia Rucli, stara 75 liet. Umarla je u čedajskem špitalu, u po- kopali so jo u Kosci u petak, 12. julija.

SLAPOVIK

Huda nesreča

U nediejo, 28. julija, zjutra so telefonirali u Hlocje, da se je ubu u videmskem špitalu 66-lietni Franc Gus. Rajnik Franc je biu zlo dobar dielo- vac. U zadnjem cajtu so mu bli popustili živci, takuo se za- stop njegà nezdravi korak.

Pogreb je biu na Liesah u torak, 30. julija.

TOPOLOVO

Auto pred štiefnovo hišo

Smo že pisali u našem No- vem Matajurju, da so gradili ciesto po naši vasi. Z dielam so šli takuo dobrò naprej, da je prejšnji tiedan parpeju par- vi auto pred štiefnovo buti- gu. Auto je parpeju Alfonso Trušnjak.

PO ŠTIRINAJSTIH
LIETIH SE JE RODIU NA
GORENJEM BRDU PARVI
OTROK

Starejši judje puomnijo, da je živielo na Gorenjem Brdu nad 100 judi. Sada jih živi gor samuo 27. Že 14 liet se nie rodiu obedan otrok, zatu je biu dan 28. junija lietos pravi praznik za vas. Rodila se je Maria Rosa Bu- covaz. Srečna starša sta lan- sko lieto poročena Beppino Bucovaz an Maria Primosig - Suoštarjova.

KO

je zapustu futu po do- iu 82 ljet. ata, ki je ok, poznan vaseh. Naše n žlahti.

IE

«cinghiali» lo. Narvič u Oblici, «orali» nji- je usajen ani kume- na oblasti, do, a obla- reči. Pra- a plačjat a odgova- dnarja. tisti pre- je buojs biešenega ku ciele- ivi.

MARIJA GRACIJA
VIZINTIN JE POSTALA
MAMA

Naša Gracija, ki je dielala na sedežu Kulturnega društva «Ivan Trinko» nad 5 liet an ki se je poročila lansko lieto z Linom Chiačičem iz Utane, je pretekli tiedan postala mama. Na Švedskem, kjer živita z možem, je povila lepo čičico.

